

Béérkezett könyvek

PSZICHOLÓGIATÖRTÉNET ÉS ESZMETÖRTÉNET

Halbwachs, Maurice: *Az emlékezet társadalmi keretei*. Budapest, Atlantisz, 2018, 375 oldal, 3995 Ft. Fordította Sujtó László.

A modern társadalomkutatás 1925-ben megjelent klasszikusa végre magyarul is hozzáférhető. A tekintélyes filozófiai műfordító kiválóan adja vissza az eredeti szöveg értelmét. A magyar könyv modernebbül hangzik, mint a francia. Halbwachs alapvető mondanivalója, hogy legbensőbbnek tartott emlékezeti folyamataink (sőt, mint részletesen bemutatja, még álmaink is) kettős társadalmi ellenőrzés alatt állnak. Kultúránk rendszerei, például a nyelv, teremtenek rendet látszólag kaotikus emlékeink tartalmában, csoport-hovatartozásunk (család, osztály, vallás) pedig a felidézés kereteit adja meg. Ez a kétszeres társadalmi konstrukcionizmus a mai emlékezetpolitikai vagy akár a helyek emlékével kapcsolatos kutatások és társadalmi viták kiinduló kereteit adja meg. Ezért is fontos, hogy magyarul is olvasható.

Borbély Gábor: *A lehetetlen másolatai. A vallásfilozófia alapjai*. Budapest, Osiris–Gondolat, 2018, 217 oldal, 2980 Ft.

Borbély Gábor *A lehetetlen másolatai* című kötete, mely kiváló egyetemi kurzus, egyszerre történeti bevezetés a vallások filozófiai elemzésébe Aquinói teológiájától Malinowski antropológiai elemzéseiig, ugyanakkor a mai evolúciós pszichológiai felfogásokra is kitér. Visszatérő témaként nemcsak a vallást érinti, hanem például a mai virtuális ágensek értelmezését is, például azt, hogy milyen működésekkel alakítjuk antropomorffá a természetfelettit, és milyen lépései vannak az „intuíciónellenes” realitásba való átlépésnek. Valóban mindig csak egy lépés választ el a misztikától? Ezek a kérdések, miközben alapvetőek a valláslélektanban, túl is vezetnek azon.

Leary, David, E.: *James's principles of psychology*. London, Routledge, 2018, xiv + 360 oldal, 25.95 USD.

A mai pszichológiatörténet-írás egyik mintaadó amerikai mestere tér vissza a nagy elődhöz. Röviden elhelyezi James alapkönyvét a szerző életében és munkái között, majd a kulcsfejezeteket veti finom történelmi és mai fogalmi elemzés alá. A szokástól az érzelmeken át a self fogalmáig. Ezt egészíti ki a részletes hatástörténet és két igen hasznos függelék James *The Principles of Psychology* című könyvének forrásairól és William James más szövegeivel való viszonyáról. A könyv egy évtizedre meg fogja határozni James elemzését és tanítását.

Carroll, D.W.: Purpose and Cognition: Edward Tolman and the Transformation of American Psychology. Paperback. Cambridge, Cambridge University Press, 2018, xii + 270 oldal, 34.99 USD.

A Berkeley Egyetem neobehaviorista kísérletezőjét és elméletalkotóját részletesen bemutató könyvnek két nagy erénye van a történeti adatgazdagság mellett. Világosan megmutatja Tolman európai kapcsolatait, a pszichoanalitikusoktól a Bécsi Körön át Brunswickig, kitérve arra is, mit is jelent Tolman rendszere a mai kognitív szemlélet számára. Másrészt megmutatja a társadalmi felelősséget a neobehavioristáknál, mind antifasiszta háborús szerepvállalásukban, mind abban, ahogy Tolman ki mert állni a MacCarthy-korszak tudósidőzéseivel szemben.

KLINIKAI PSZICHOLÓGIA

Kuritárné Szabó Ildikó, Molnár Judit és Nagy Anikó (szerk.): *Trauma-eredetű disszociáció. Elmélet és terápia*. Budapest, Oriold, 2018, 458 oldal, 4500 Ft.

A *Trauma-eredetű disszociáció* igen izgalmas koncepciójú kötet, amely a Debreceni Egyetem Magatartástudományi Intézetének szerkesztésében jelent meg. A dolgozatok egy része, főként a klinikai esettanulmányok egy 2018-as ott szervezett konferencia friss bemutatása. Hat dolgozat egy kiváló nemzetközi szerzőgárda utóbbi években írt cikkeinek fordításában mutatja be a disszociációs kutatás fogalmi és módszertani fejlődését, és ezeket hazai módszertani-elméleti tanulmányok egészítik ki.

KULTURÁLIS PSZICHOLÓGIA

O'Reilly, Tim: *WTF? Miért rajtunk múlik, hogy mit hoz a jövő?* Budapest, Typotex, 2018, 474 oldal, 5900 Ft. Fordította Farkas Nóra, Kozma Dániel.

Megint itt egy mindentudó amerikai menedzsmentkönyv, amely mindent megold. Címében a titokzatos WTF feloldása: *What is the future?* O'Reilly a nyitott kódú szoftverek és a vállalati-platform-szervezés régi apostola. Ez a könyve azzal próbál szembenézni, hogy a mai üzlet-szervezés (Uber, Airbnb és hasonlók), a technológia elvette állások, a webalapú élet közepette merre is van a jövő. Tele van tanácsokkal, de egy kicsit az Amazon-reklámokra emlékeztet a sok tanács, olyan, vállaltan a 60 évvel ezelőtti általános szemantika mozgalom guruit követő, sokatmondó jelszavakkal, mint például hogy a térkép még nem a táj (Korzybski), ami már a hatvanas években is trivialis volt. A mai triviális üzenet pedig a következő: a technológia mindent meg fog oldani, mivel még az államot is platformmá alakítja. Nem ezt látjuk.

Pléh Csaba, CEU